

**EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME**

**Briselē, 2014. gada 24. jūnijā
(OR. en)**

11205/14

**POLGEN 103
POLMAR 18
PESC 669
CSDP/PSDC 389
AGRI 458
TRANS 336
JAI 553
ENV 641
PECHE 326
POLMIL 60**

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Eiropas Savienības Jūras drošības stratēģija

Pielikumā pievienota Eiropas Savienības Jūras drošības stratēģija, ko 2014. gada 24. jūnijā pieņēmusi Padome (Vispārējās lietas).

EIROPAS SAVIENĪBAS JŪRAS DROŠĪBAS STRATĒGIJA

I. PAMATINFORMĀCIJA

Jūra ir svarīga.

Eiropas Savienībai un tās pilsoņiem jūra ir vērtīgs izaugsmes un labklājības avots. Ekonomikas attīstības, brīvas tirdzniecības, transporta, enerģētiskās drošības, tūrisma un laba jūras vides stāvokļa jomās ES ir atkarīga no atvērtām, aizsargātām un drošām jūrām un okeāniem.

Lielākā daļa ES ārējās un iekšējās tirdzniecības norisinās, izmantojot pārvadājumus pa jūru. Zivsaimniecības un akvakultūras nozarēs ES ir trešais lielākais importētājs un piektais lielākais ražotājs pasaulē. Vairāk nekā 70 % no Savienības ārējām robežām ir jūras robežas, un caur tās ostām katru gadu ceļo simtiem miljonu pasažieru. Eiropas enerģētiskā drošība lielā mērā ir atkarīga no jūras transporta un infrastruktūras. Būtisks ES dalībvalstu flotu un atbilstīgas ostu infrastruktūru (piem., sašķidrinātās dabasgāzes iekārtu) palielinājums dod ieguldījumu labi funkcionējošā enerģijas tirgū un piegāžu drošībā un tādējādi – arī Eiropas pilsoņu labklājībā un Eiropas ekonomikā kopumā.

Tādēļ ES un tās dalībvalstīm saistībā ar jūrlietu jomu pasaulē ir stratēģiskas intereses apzināt un risināt drošības problēmas, kas ir saistītas ar jūras un jūras robežu pārvaldību. Eiropas pilsoņi jūrlietu jomas aizsardzības jautājumos cer sagaidīt efektīvus un rentablus reakcijas pasākumus, tostarp attiecībā uz robežām, ostām un atkrastes iekārtām, lai nodrošinātu jūras tirdzniecību, vērstos pret iespējamām apdraudējumiem, ko rada nelikumīgas un nelegālas darbības jūrā, kā arī lai optimāli izmantotu jūras potenciālu izaugsmei un nodarbinātībai, vienlaikus aizsargājot jūras vidi.

Eiropas Savienības Jūras drošības stratēģija (ESJDS) aptver Savienības jūras drošības iekšējos un ārējos aspektus. Tā ir visaptveroša sistēma, kas sekmē stabilitāti un drošību jūrlietu jomā pasaulē saskaņā ar Eiropas Drošības stratēģiju (ESS), vienlaikus nodrošinot saskaņotību ar ES politiku, jo īpaši Integrēto jūrniecības politiku (IJP) un Iekšējās drošības stratēģiju (IDS).

Stratēģija tika pieņemta visaptverošā un koordinētā procesā, kurā galvenie īstenošanas posmi bija Padomes 2010. gada 26. aprīļa secinājumi, Padomes 2011. gada 23. maija secinājumi par jūras uzraudzības integrēšanu, 2012. gada 7. oktobra Limasolas deklarācija, Eiropadomes 2013. gada decembra secinājumi un Eiropas Komisijas un Augstās pārstāves 2014. gada 6. marta kopīgais paziņojums.

II. MĒRĶIS UN DARBĪBAS JOMA

Lai panāktu saskaņotību starp nozaru, ES un valstu politikas mērķiem un lai dotu iespēju visām attiecīgajām iestādēm efektīvi darboties kopā, ir nepieciešama kopīgu mērķu apziņa un visu iesaistīto personu centieni. Stiprinot sadarbību starp dažādām nozarēm, Savienības struktūrām un valstu iestādēm, ES un tās dalībvalstis var sasniegt vairāk, rīkoties ātrāk un ietaupīt resursus, tādējādi uzlabojot ES reaģēšanu uz riskiem un apdraudējumiem jūrlietu jomā.

Pamatojoties uz ES dibināšanas vērtībām, proti, cilvēktiesībām, brīvību un demokrātiju, šīs stratēģijas mērķis ir nodrošināt ES un tās dalībvalstu intereses jūras drošības jomā pret daudziem un dažādiem riskiem un apdraudējumiem, kas pastāv jūrlietu jomā pasaulē. Tas ir panākams, aptverot dažādas nozares, rīkojoties visaptveroši, saskaņoti un rentabli, atbilstīgi spēkā esošajiem līgumiem, valstu un ES tiesību aktiem un starptautiskajām tiesībām, jo īpaši ANO Jūras tiesību konvencijai (*UNCLOS*) un citām attiecīgām konvencijām un instrumentiem.

Ar jūras drošību saprot tādu stāvokli pasaules jūrlietu jomā, kad ir izpildītas starptautiskās tiesības un valstu tiesību akti, ir garantēta kuģošanas brīvība un aizsargāti pilsoņi, infrastruktūra, transports, vide un jūras resursi.

Šī stratēģija nodrošina politisku un stratēģisku regulējumu, lai efektīvi un visaptveroši risinātu jūras drošības problēmas, izmantojot visus attiecīgos instrumentus starptautiskajā, ES un valstu līmenī. Tā sekmē labāku starpnozaru sadarbību starp civilām un militārām iestādēm un dalībniekiem, pāri tām un to iekšienē. Tā sekmē to, lai pilnībā izmantotu izaugsmes potenciālu jūrlietu jomā saskaņā ar esošajiem tiesību aktiem, subsidiaritātes principu un atbalstītajām/atbalstītām attiecībām. Tās mērķis ir arī veicināt savstarpēju atbalstu starp dalībvalstīm un dot iespēju kopīgi plānot ārkārtas rīcību drošības jomā, risku pārvaldību, konfliktu novēršanu un reaģēšanu uz krīzēm un krīžu pārvarēšanu.

Stratēģija aptver pasaules jūrlietu jomu. Īpaši svarīgs ir kuģošanas ceļu tīkls starp kontinentiem, kā arī daži jūras apgabali to stratēģiskās nozīmes dēļ vai tāpēc, ka tie rada potenciālu krīzes vai nestabilitātes risku. Tāpēc ES būtu jācenšas stiprināt un atbalstīt savas reģionālās atbildes darbības saistībā ar jūras drošību. Šajā stratēģijā iekļautos principus un noteiktos mērķus būtu jāietver gan esošo, gan turpmāko ES reģionālo stratēģiju īstenošanā, piemēram, Āfrikas ragam un Gvinejas līcim paredzēto stratēģiju īstenošanā.

Šajā stratēģijā īpaša uzmanība ir pievērsta katram no Eiropas jūru baseiniem un to apakšapgabaliem, proti, Baltijas jūrai, Melnajai jūrai, Vidusjūrai un Ziemeļjūrai, kā arī Arktikas ūdeņiem, Atlantijas okeānam un tālākajiem reģioniem.

III. PRINCIPI UN MĒRĶI

Stratēģija ir balstīta uz šādiem pamatprincipiem:

- a) ***pārnozaru pieeja*** – visiem partneriem, sākot no civilām un militārām iestādēm un dalībniekiem (tiesībaizsardzības iestādēm, robežkontroles iestādēm, muitām un zivsaimniecības inspekcijām, vides iestādēm, jūrlietu administrācijām, pētniecības un inovācijas iestādēm, flotēm vai citiem jūras spēkiem, krasta apsardzēm, izlūkošanas aģentūrām), kā arī ES aģentūrām, un beidzot ar nozari (kuģniecību, drošību, komunikāciju, spēju atbalstu) ir jāsadarbojas labāk, savstarpēji respektējot to iekšējo organizāciju;
- b) ***funkcionālā integritāte*** – Stratēģija neietekmē Savienības un tās dalībvalstu attiecīgās kompetences jomās, kuras tā aptver. Tā arī neskar dalībvalstu kompetenci, suverēnās tiesības un jurisdikciju pār jūras zonām saskaņā ar attiecīgiem starptautisko tiesību aktiem, tostarp *UNCLOS*. Dalībvalstu pilnvarojumi, atbildība un intereses ir pilnībā jāņem vērā, par pamatu ņemot esošu politiku un instrumentus un iespējami labi izmantojot esošās spējas valstu un Eiropas līmenī, vienlaikus izvairoties no tā, ka tiek radītas jaunas struktūras, tiesību akti, papildu administratīvais slogs, kā arī izvirzītas prasības pēc papildu finansējuma;

- c) ***noteikumu un principu ievērošana*** – starptautisko tiesību, cilvēktiesību un demokrātijas respektēšana un *UNCLOS*, piemērojamo divpusējo līgumu un tajos ietvertu vērtību pilnīga ievērošana ir šīs stratēģijas stūrakmeņi un galvenie principi uz noteikumiem balstītai labai pārvaldībai jūrā. ES un tās dalībvalstis atbalsta to, ka strīdi jūrlietu jomā, kas izriet no *UNCLOS* interpretācijas un piemērošanas, tiek noregulēti minētajā konvencijā paredzētās kompetentās starptautiskajās tiesās un tribunālos, kurām ir svarīga loma tiesiskuma īstenošanā jūrā;
- d) ***multilaterālisms jūrlietās*** – respektējot ES institucionālo satvaru un lēmumu pieņemšanas autonomiju, būtiska ir sadarbība ar visiem attiecīgajiem starptautiskajiem partneriem un organizācijām, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizāciju un NATO, kā arī koordinācija ar esošajiem starptautiskajiem un reģionālajiem forumiem jūrlietu jomā;

Lai nodrošinātu visaptverošu, pārnozaru, pārrobežu, saskaņotu un rentablu pieeju jūras drošībai, šīs stratēģijas mērķi ir šādi:

- a) apvienot Savienības jūras drošības iekšējos un ārējos aspektus un veicināt plašu pieeju, risinot jautājumus par jūras drošības problēmām un interesēm jūrlietu jomā;
- b) veicināt uz noteikumiem balstītu labu pārvaldību jūrā, tādos ūdeņos, kas ir pakļauti ES dalībvalstu suverenitātei, suverēnajām tiesībām un jurisdikcijai, un atklātā jūrā;
- c) izveidot labāku un ilgstošu koordināciju attiecībā uz projektiem un darbībām, ko veic visi attiecīgie dalībnieki Eiropas, reģionālajā un valstu līmenī, un vajadzības gadījumā iespējami labāk izmantot attiecīgās ES makroreģionālās stratēģijas;
- d) veicināt līdzvērtīgus konkurences apstākļus starptautiskā mērogā un dalībvalstu konkurētspēju;
- e) uzlabot ar jūru saistītās izaugsmes un nodarbinātības potenciālu, kā izklāstīts ES izaugsmes stratēģijā "Eiropa 2020";
- f) sekmēt drošību jūrā un palīdzēt garantēt Savienības ārējo jūras robežu drošību;

- g) veicināt reģionālo drošību katrā jūras baseinā pie ES ārējām robežām veidā, kas atbilst katra reģiona īpatnībām;
- h) veicināt koordināciju un turpmāku sinerģiju veidošanu ar un starp dalībvalstīm, tostarp reģionālajā līmenī, un sadarbību ar reģionāliem un starptautiskiem partneriem un organizācijām;
- i) uzlabot dalībvalstu savstarpējo solidaritāti un veicināt savstarpēju atbalstu, risinot jūras drošības problēmas;
- j) veicināt labāku kopējo situācijas apzināšanos un labāku apmaiņu ar informāciju, operacionālajām koncepcijām, darbības paņēmieniem un pieredzi, ņemot vērā ne tikai vajadzību pēc informācijas, bet arī vajadzību tajā dalīties, tādējādi laikus prognozējot apdraudējumus, ievērojot visaptverošu pieeju;
- k) uzlabot ES kā globāla dalībnieka un drošības garanta lomu, uzņemoties pienākumus konfliktu novēršanā un reaģēšanā uz krīzēm un krīžu pārvarēšanā gan jūrā, gan arī no jūras, jomās, kurās tai ir intereses, un panākot stabilitāti un mieru ar visaptverošu un ilglaicīgu ES rīcību.

IV. JŪRAS DROŠĪBAS INTERESES

ES un tās dalībvalstu stratēģiskās ar jūras drošību saistītās intereses ir šādas:

- a) Eiropas Savienības, tās dalībvalstu un to pilsoņu drošība;
- b) saglabāt mieru saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem, atrisināt strīdus jūrlietu jomā mierīgā ceļā saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, novērst konfliktus un stiprināt starptautisko drošību, tostarp izmantojot ES sadarbību ar starptautiskajiem partneriem, neskarot dalībvalstu kompetences jomas. Tas veicina starptautisko sadarbību jūrlietu nozarē un tiesiskumu un atvieglo jūras tirdzniecību un ilgtspējīgu izaugsmi un attīstību;
- c) aizsargāt pret jūras drošības riskiem un apdraudējumiem, tostarp aizsargāt kritiskās jūrniecības infrastruktūras, piemēram, ostu īpašās zonas un ostu aprīkojumus, atjūras iekārtas, energoapgādi no jūras, zemūdens cauruļvadus, jūras gultnē izvietotus kabeļus, kā arī veicināt zinātniskās pētniecības un inovācijas projektus;

- d) saglabāt kuģošanas brīvību, aizsargāt ES globālās piegādes ķēdes un jūras tirdzniecību, kuģu miermīlīgas un tranzīta caurbraukšanas tiesības un to apkalpes un pasažieru drošību;
- e) aizsargāt ekonomiskās intereses, tostarp jūras enerģijas resursus, nodrošināt ilgtspējīgu dabas un jūras resursu izmantošanu dažādās jūras zonās un atklātā jūrā, apkarot nelegālu, neregistrētu un neregulētu (NNN) zveju, garantēt dalībvalstu zvejas flotes drošību un norobežot jūrniecības zonas, piemēram, ekskluzīvo ekonomikas zonu, kas rada izaugsmes un nodarbinātības potenciālu;
- f) veicināt un attīstīt kopīgu un apstiprinātu informētību par situāciju jūrlietu jomā;
- g) efektīvi pārvaldīt Savienības ārējās jūras robežas un jūras apgabalus, kas ir ES interesēs, lai novērstu un apkarotu nelikumīgas pārrobežu darbības;
- h) aizsargāt vidi un mazināt klimata pārmaiņu ietekmi jūras apgabalos un piekrastes reģionos, kā arī saglabāt bioloģisko daudzveidību un nodrošināt tās ilgtspējīgu izmantošanu, lai izvairītos no drošības riskiem nākotnē.

V. JŪRAS DROŠĪBAS RISKI UN APDRAUDĒJUMI

Jūras drošības apdraudējumi ir daudzšķautņaini, tie rada iespējamu risku Eiropas pilsoņiem un var kaitēt ES un tās dalībvalstu stratēģiskajām interesēm. Ir konstatēti šādi riski un apdraudējumi:

- a) draudi vai spēka izmantošana pret dalībvalstu tiesībām un jurisdikciju pār to jūras zonām;
- b) draudi Eiropas pilsoņu drošībai un ar jūru saistītajām ekonomiskajām interesēm pēc ārējas agresijas aktiem, tostarp tādi draudi, kas attiecas uz strīdiem jūrlietu jomā, dalībvalstu suverēno tiesību apdraudējums vai bruņoti konflikti;
- c) pārrobežu un organizētā noziedzība, tostarp pirātisms un bruņota laupīšana jūrā, cilvēku tirdzniecība un migrantu kontrabanda, organizētas noziedzības tīkli, kas veicina nelegālo migrāciju, ieroču un narkotiku kontrabanda, preču kontrabanda un cita veida kontrabanda;

- d) terorisms un citas tīšas, nelikumīgas darbības jūrā un ostās, kas vērstas pret kuģiem, kravu, apkalpi un pasažieriem, ostām un ostu iekārtām un kritisko jūrniecības un enerģētikas infrastruktūru, tostarp kiberuzbrukumi;
- e) masu iznīcināšanas ieroču izplatīšana, tostarp ķīmiskie, bioloģiskie, radioloģiskie un nukleārie (CBRN) draudi;
- f) draudi kuģošanas brīvībai, piemēram, piekļuves liegšana jūrai un jūras šaurumiem un jūras līniju bloķēšana;
- g) riski videi, tostarp dabas un jūras resursu neilgtspējīga un neatļauta izmantošana, apdraudējumi bioloģiskajai daudzveidībai, NNN zveja, vides degradācija nelikumīgas vai nejaušas noplūdes dēļ, ķīmiskais, bioloģiskais un nukleārais piesārņojums, jo īpaši jūrās izgāzta ķīmiskā munīcija un nesprāgusi munīcija;
- h) dabas vai cilvēku izraisītu katastrofu, ekstremālu notikumu un klimata pārmaiņu iespējamā ietekme uz jūras transporta sistēmas un jo īpaši uz jūrlietu infrastruktūras drošību;
- i) nelegāla un nereglamentēta arheoloģiskā pētniecība un arheoloģisko objektu izlaupīšana.

VI. ES REAĢĒŠANAS SPĒJU STIPRINĀŠANA

Balstoties uz minētajiem mērķiem un principiem un ņemot vērā esošos sasniegumus, ir noteiktas šādas piecas galvenās īstenošanas jomas, lai stiprinātu ES reaģēšanas spējas.

1. Ārējā darbība

Savienība aktīvi veicina jūrlietu jomas drošības stiprināšanu, novēršot riskus un apdraudējumus jūrlietu jomā, reaģējot uz tiem un stabilizējot stāvokli ar savu unikālo spēju saskanīgi un konsekventi apvienot plašu politiku un instrumentu klāstu, tostarp kopējo drošības un aizsardzības politiku (KDAP). Savienība uzsver, cik svarīgi ir tas, ka tā uzņemas lielāku atbildību kā pasaules mēroga drošības veicinātāja starptautiskā līmenī un jo īpaši savos kaimiņreģionos, tādējādi uzlabojot arī savu drošību un savu stratēģiskā pasaules mēroga dalībnieka nozīmi. Savienība tādējādi var izmantot labāko pieredzi, kas gūta ar jūras drošības aspektiem saistītajās iekšējās un ārējās politikas jomās, lai veicinātu labāku jūrlietu pārvaldību.

Eiropas Savienības spēks slēpjas tās rīcībā esošo instrumentu klāstā, kas ietver politisko dialogu ar starptautiskiem, reģionāliem un divpusējiem partneriem, iesaistīšanos daudzpusējos forumos, attīstības sadarbību, cilvēktiesības un tiesiskumu, atbalstu reģionālo jūrniecības spēju veidošanai un civilās un militārās KDAP darbības. ES Jūras drošības operāciju koncepcijā jau tiek paredzētas iespējas attiecībā uz to, kādu ieguldījumu jūras spēki var sniegt, lai nepieļautu, novērstu un apkarotu nelikumīgas darbības. Savienības sadarbība ar starptautiskiem partneriem palīdz veicināt uz noteikumiem balstītu pārvaldību jūrā.

Vairākus apstākļus –, piemēram, nevalstisko dalībnieku nelikumīgas darbības, pārrobežu noziedzību, starptautisko terorismu vai pirātismu – sekmē nepilnības, kādas piemīt sadrumstalotām vietējām, reģionālām un globālām jūrlietu pārvaldības sistēmām. Visu ES instrumentus izmantošana saistībā ar visaptverošu pieeju ļauj ES efektīvi vērsties pret jūras drošības apdraudējumiem jūrā un no jūras, novērst to pamatcēloņus un atjaunot labu pārvaldību. Pielāgota ES atbildes reakcija varētu, *inter alia*, balstīties uz ES politiskām un saimnieciskām darbībām, kā arī attīstības sadarbību kopā ar drošības sektora reformu, reģionālo jūrniecības spēju veidošanu un ES jūras misijām un operācijām.

Savienības drošības aspekti jūrlietu jomā būtu jāņem vērā, novērtējot izmaiņas globālajā drošības vidē, un būtu jāatspoguļo turpmākajos ziņojumos par Savienības problēmām un iespējām, kā to noteikusi Eiropadome 2013. gada decembrī.

Dalībvalstis atšķirīgi organizē valsts un ES stratēģisko jūras drošības interešu nodrošināšanu un aizsardzību pret jūras drošības riskiem un apdraudējumiem. Dažas dalībvalstis uzraudzībai un tiesībaizsardzībai izmanto civilās iestādes, piemēram, krasta apsardzes; citas izmanto flotes vai citus jūras spēkus; citas daļa atbildību starp civilajām un militārajām administrācijām. Visu iesaistīto dalībnieku sadarbība pozitīvi ietekmē arī citas politikas jomas.

Dalībvalstu bruņotajiem spēkiem vajadzētu būt stratēģiskai lomai attiecībā uz jūras un no jūras nākošu apdraudējumu, un jānodrošina globāls pārklājums, elastība un piekļuve, kas ļauj ES un tās dalībvalstīm sniegt ieguldījumu visā jūrlietu pienākumu klāstā. Ar to pastāvīgu klātbūtni jāatbalsta kuģošanas brīvība un jāveicina laba pārvaldība, nepieļaujot, novēršot un apkarojot nelikumīgas un nelegālas darbības jūrlietu jomā visā pasaulē. Šajā ziņā būtisks apstāklis ir attiecīgo starptautisko tiesību aktu ievērošana, ietverot principu par kara valsts ekskluzīvu jurisdikciju atklātā jūrā, kā arī tā personāla funkcionāla imunitāte, kas veic dienesta pienākumus jūrā.

Dažādi civilās sadarbības forumi tiesībaizsardzības, robežu drošības, muitas, zivsaimniecības un vides jautājumu jomā ir konkrēti piemēri saskarnei starp iekšējo un ārējo jūras drošību, un tiem ir būtiska loma novēršot draudus jūras drošībai gan globālajā, gan reģionālajā līmenī.

ES būtu jārīkojas autonomi un ar starptautiskajiem partneriem. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš partnerības izveidošanai ar starptautiskām organizācijām. Savienības spēja sadarboties ar ANO, NATO, reģionāliem partneriem, tādiem kā Āfrikas Savienība vai Dienvidaustrumāzijas valstu asociācija (*ASEAN*), kā arī daudzpusējām civilās sadarbības platformām tieši ietekmē tās spēju aizsargāt savas intereses un stiprināt reģionālo un starptautisko jūras drošību. Saistībā ar krīžu pārvarēšanu ES un NATO iesaistei jūrlietu jomā būtu jāpaliek papildinošai un koordinētai atbilstīgi partnerības sistēmai, par kuru panākta vienošanās starp abām organizācijām.

Mērķis ir veicināt labāku uz noteikumiem balstītu jūrlietu pārvaldību un efektīvi izmantot pieejamos ES instrumentus. Lai sasniegtu šo mērķi, darbības ir jāvērs galvenokārt uz to, lai:

- a) izstrādātu koordinētu pieeju jūras drošības jautājumiem starptautiskos forumos, reģionālās struktūrās un trešās valstīs;
- b) uzlabotu ES atpazīstamību jūrlietu jomā pasaules mērogā;

- c) stiprinātu saskaņotību starp visiem ES civilajiem un militārajiem instrumentiem un politikas jomām, uzlabotu koordināciju starp ES dienestiem, tostarp tās aģentūrām, un iesaistītajām dalībvalstīm gan uz jūras, gan uz sauszemes, vajadzības gadījumā, pieejamajiem resursiem piemērotu apvienošanas un koplietošanas pieeju, vienlaikus ievērojot dalībvalstu iekšējo organizāciju un ES un valstu politiku un tiesību aktus;
- d) ciešā sadarbībā ar visiem attiecīgajiem ES dalībniekiem pastiprinātu gatavošanos turpmākām ārkārtas situācijām jūras drošības jomā un iekļautu jūras drošību kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) darba plānā atbilstīgi ES visaptverošajai pieejai;
- e) veiktu jūras drošības spēju veidošanas darbības ar trešām valstīm un reģionālām organizācijām, lai uzlabotu to spējas tādās jomās kā 1) jūrlietu pārvaldība un tiesiskums, tostarp krimināltiesības un jūrlietu tiesībaizsardzība; 2) ostu un jūras transporta drošības atbilstība starptautiski atzītiem standartiem; 3) savu robežu pārvaldības spējas; un 4) NNN zvejas apkarošana. Saistībā ar to būtu pilnībā jāievēro esošie starptautiskie, ES un valstu eksporta kontroles noteikumi;
- f) ES politiskajos dialogos ar trešām valstīm un reģionālām organizācijām veicinātu strīdu izšķiršanas mehānismus saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvenciju (*UNCLOS*), tostarp Starptautisko Jūras tiesību tribunālu.

2. Informētība par situāciju jūrā, uzraudzība un informācijas apmaiņa

Piekļuve savlaicīgai un precīzai informācijai un izlūkdatiem ir būtiska, lai izveidotu kopēju informētību par situāciju jūrā, kas savukārt uzlabo operācijas un ierobežotu resursu efektīvāku izmantošanu. Būtisks uzdevums ir dažādu datu avotu integrācija jūrlietu jomā, pamatojoties uz spēkā esošajiem valstu un starptautiskajiem tiesību aktiem, lai iegūtu labāku izpratni par norisēm jūrā. Jo vairāk informācijas tiek apkopots un integrēts, jo pilnīgāka kļūst aina par jūrā notiekošo un jo lielāku papildu vērtību izmaksu ziņā lietderīgā veidā var sniegt tiešajiem lietotājiem.

Mērķis ir nodrošināt, lai varētu apmainīties ar jūras uzraudzības informāciju, ko savākusi viena jūrlietu civilā vai militārā iestāde un ko uzskata par nepieciešamu citu iestāžu darbībai, un šo informāciju varētu izmantot vairākkārt, nevis to vākt un sagatavot vairākas reizes. Galīgais mērķis ir panākt kopēju apstiprinātu informētību par situāciju jūrā un veicināt koordinētāku pieejamo kosmosa sistēmu un attālās uzrādes tehnoloģiju un no tiem atvasinātu lietojumu un pakalpojumu izmantošanu. Lai sasniegtu šo mērķi, darbības ir jāvērs galvenokārt uz to, lai:

- a) vēl vairāk uzlabotu starpnozaru sadarbību un savietojamību valstu un ES līmenī attiecībā uz integrēto jūras uzraudzību saistībā ar attiecīgajām dalībvalstu un ES iestādēm un uzdevumiem;
- b) stiprinātu pārrobežu sadarbību un informācijas apmaiņu nolūkā optimizēt uzraudzību ES jūrlietu jomā un ES jūras robežu uzraudzību;
- c) īstenotu konsekventu pieeju jūras uzraudzības atbalstam Eiropas Savienībā un jūrlietu jomā pasaulē un KDAP misiju un darbību plānošanai un veikšanai;
- d) izveidotu vienotu informācijas apmaiņas vidi (*CISE*).

3. Spēju attīstība

Spēju jomā palielināts atbalsts divējāda izmantojuma tehnoloģiju attīstībai un sadarbības standartizācijai un sertifikācijai ir būtiski faktori Eiropas jūras spēku spēju palielināšanai, uzlabojot civilmilitāro sadarbības spēju un rūpniecības konkurētspēju, paturot prātā, ka militārās spējas pieder dalībvalstīm un tās ar šīm spējām rīkojas.

Mērķis ir izstrādāt nepieciešamas ilgtspējīgas, sadarbības spējīgas un rentablas spējas, turpinot iesaistīt publiskā un privātā sektora dalībniekus, tostarp sociālos partnerus, un balstoties uz esošajiem sasniegumiem. Šajā sakarā darbības ir jāvērs uz to, lai:

- a) veicinātu ierosmes un projektus par resursu apvienošanu un kopīgu izmantošanu, kā arī apmācību un izglītību, ko īsteno dalībvalstis, tostarp, izmantojot Eiropas Aizsardzības aģentūru (EAA) un citus attiecīgos civilos un militāros dalībniekus; lai nodrošinātu papildināmību un labāku saskaņotību, vajadzētu turpināt labu koordināciju ar NATO un savstarpēju darbību stiprināšanu;
- b) noteiktu spēju jomas un tehnoloģijas, kas varētu gūt labumu no papildu ieguldījumiem, uzlabotu saskaņošanu labākai sadarbībai, standartizācijai un sertifikācijai;
- c) attīstītu divējādi izmantojamas un daudzfunkcionālas spējas un izpētītu iespējas, kā tās labāk izmantot;
- d) optimāli izmantotu civilo un militāro iestāžu pārvaldīto informāciju, spējas un sistēmas līdz pat daudzfunkcionālām un starptautiskām misijām un lai radītu sinerģijas starp tām;
- e) veicinātu labākās pieredzes, riska analīzes un informācijas par draudiem, kā arī apmācības un izglītības plašāku apmaiņu starp visiem attiecīgajiem civilajiem un militārajiem forumiem, piemēram, Eiropas krasta apsardzes funkciju forumu un Eiropas flotu vadītājiem, ņemot vērā starp dalībvalstīm spēkā esošos jūrlietu darbības plānus un reģionālos nolīgumus Eiropas Savienībā.

4. Riska pārvaldība, kritiskās jūrniecības infrastruktūras aizsardzība un reaģēšana krīžu gadījumos

Galvenais mērķis arī turpmāk ir uzlabot spējas attiecībā uz konfliktu novēršanu un reaģēšanu un krīzēm, konfliktu un starpgadījumu novēršanu, riska mazināšanu, ES jūras vides statusa aizsardzību, kā arī Savienības ārējo robežu un kritiskās jūrniecības infrastruktūras drošību. Šis mērķis lielā mērā ir atkarīgs no sagatavošanas, plānošanas un gatavības reaģēt. Savstarpēji saistītu pasākumu kopums jau ir izstrādāts, taču ES un tās dalībvalstis var uzlabot savas reaģēšanas un noturības spējas.

ES un tās dalībvalstīm ir ievērojamas spējas saistībā ar katastrofu seku likvidēšanu un reaģēšanu krīžu gadījumos. Tādās jūrniecības krīžu situācijās kā dabas un cilvēka izraisītās katastrofās ES un tās dalībvalstis izmantos visus attiecīgos instrumentus un spējas pasaules mērogā.

Tāda jūras un/vai zemjūras resursu izmantošana, kas nav ilgtspējīga, palielina slodzi uz jūras ekosistēmām, un tā var apdraudēt drošību. Šis aspekts būtu jāņem vērā jūras riska pārvaldībā un jūras nozaru izaugsmē, ko veic, balstoties uz jūras ekosistēmu pārvaldību, kas neapdraud vidi..

Lai sasniegtu minēto mērķi, darbības ir jāvēlē galvenokārt uz to, lai:

- a) panāktu kopēju riska analīzi nolūkā attīstīt kopēju jūras drošības riska pārvaldību un, vajadzības gadījumā, papildinātu noteiktās starptautiskās un ES jūras drošības riska analīzes prasības;
- b) uzlabotu starpnozaru, kā arī pārrobežu sadarbību reaģēšanai krīzes situācijās jūrās un jūras drošības ārkārtas rīcības plānošanai saistībā ar noteiktajiem apdraudējumiem drošībai un arī ņemot vērā Padomes Lēmumu par kārtību solidaritātes klauzulas īstenošanai;
- c) novērtētu jūras transporta infrastruktūras noturību pret dabas un cilvēka izraisītām katastrofām, tostarp klimata pārmaiņām, un veiktu atbilstīgus adaptīvus pasākumus un apmainītos ar labāko pieredzi, lai mazinātu ar to saistītos riskus;
- d) veicinātu savstarpēju sapratni nolūkā palielināt jūras drošības dalībnieku sadarbību.

5. Jūras drošības pētījumi un novatorisms, izglītība un apmācība

Novatoriskas tehnoloģijas un procesi veicina labāku efektivitāti, ilgtspējību un operāciju efektivitāti. Jūrlietu drošības pētniecība gūtu labumu no skaidra redzējuma par starpnozaru vajadzībām un divējādi izmantojamām spējām.

Pētniecība un zināšanu attīstības novatorisms, kā arī izglītība un apmācība veicina šīs stratēģijas mērķu sasniegšanu. ES pētniecības programmu rezultātus būtu labāk jāizmanto politikas izstrādē un tie būtu labāk jāievieš tirgū, izmantojot arī sinerģiju ar dalībvalstu programmām un tādiem ES finansēšanas instrumentiem kā Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem un atbalstot jūras nozaru izaugsmes programmas īstenošanu.

Mērķis ir veicināt pētniecību un novatorisku tehnoloģiju attīstību, kas palīdz uzlabot darbību un informācijas apmaiņas efektivitāti un lietderību, izmantojot koordinētu un uzlabotu pētniecības un zināšanu attīstību. Lai sasniegtu šo mērķi, darbības ir jāvērs galvenokārt uz to, lai:

- a) kopējos jūrlietu mācību moduļos apvienotu pieejamas ar jūras drošību saistītas mācību iespējas ;
- b) izveidotu civilmilitāru jūras drošības pētniecības programmu, tostarp izstrādājot divējādi izmantojamas un daudzfunkcionālas spējas;
- c) izveidotu jaunus zināšanu un kompetences pilnveidošanas tīklus un turpinātu izstrādāt esošos tīklus civiliem un militāriem izglītības institūtiem, centriem un akadēmijām;
- d) izveidotu globālu pētniecības un attīstības partneru tīklu;
- e) attiecībā uz pētniecības un inovācijas pasākumiem, piemēram pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", jūras drošības jomā galveno uzmanību turpinātu aktīvi vērst uz civilo lietojumu un mijiedarbību ar EAA darbībām;
- f) veicinātu publiskā un privātā sektora partnerību;
- g) veicinātu rīcību dažādu aģentūru kopīgām mācībām.

VII. TURPMĀKĀ RĪCĪBA

Padome, dalībvalstis, Komisijas un Augstā pārstāve ir kopīgi izstrādājuši šo stratēģiju. Tas bija efektīvs darbs, kas būtu jāturpina, iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas un dalībniekus gan ES, gan valsts līmenī.

Šī stratēģija būtu regulāri jāpārskata Prezidentvalsts draugu grupā, kas vajadzības gadījumā var lūgt ieguldījumu no citām attiecīgajām Padomes darba struktūrām, lai izvērtētu progresu un varētu veikt pārskatīšanu.

Stratēģija līdz 2014. gada beigām būtu jāpapildina ar elastīgu rīcības plānu, kurā būtu paredzēti dažādi darba virzieni un ar ko nosaka starpnozaru darbības visaptverošā un koordinētā veidā, tādējādi iekļaujot jūras drošību ES politikā. Rīcības plānā būtu jāiekļauj arī progresu izvērtējums. Pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, Augstajam pārstāvim un Komisijai būtu regulāri jānāk klajā ar informāciju.

Stratēģijas un rīcības plāna mērķis aktīvi tiks darīts zināms sabiedrībai – gan ES, gan valsts līmenī.
